

Hollandse Luchten

Activiteiten Menukaart

Colofon

Datum: augustus 2022

Versie: 2.1

Auteurs: Sylke van Duijnen, Joost Kingma, Teska Drosten,
Imme Ruarus, Denis Costa, Judith Veenkamp.

Layout: Laurie Skelton

Geproduceerd door Waag Futurelab in opdracht van
Provincie Noord-Holland.

Gepubliceerd onder Creative Commons Licentie:

CC 4.0 BY-NC-SA

4

5

Introductie

Hollandse Luchten

Hollandse Luchten is een project over burgerwetenschap en het meten van de leefomgeving met sensortechnologie. Ons doel is om bewoners een platform te geven om het gesprek aan te gaan met instituties, experts en bedrijven en zo de fysieke leefomgeving te verbeteren. Het is tegelijkertijd een onderzoeksproject; hoe kunnen we het verbeteren van de fysieke leefomgeving mogelijk maken? Daarom zijn we de Hollandse Luchten Pilot begonnen met het onderdeel luchtkwaliteit.

Met het platform van Hollandse Luchten meten we de luchtkwaliteit en willen we de data toegankelijker maken door onder andere samen data te analyseren. Daarnaast werken we aan methoden die het makkelijker moeten maken voor mensen die geen expert zijn om zelf data te kunnen analyseren.

We willen leden van Hollandse Luchten meer inzicht geven in lokale luchtkwaliteit door hen in staat te stellen die zelf te meten. Door leden, experts, instituties en het bedrijfsleven bij elkaar te brengen, bouwen we aan meer kennis over luchtkwaliteit en het belang daarvan. Het project heeft daarnaast het doel om de drempel tussen bewoners, instituties, experts en het bedrijfsleven te verlagen, het moet een plek zijn waarin alle leden terecht kunnen met zorgen, vragen en ideeën over luchtkwaliteit.

Methoden en ondersteuning

Binnen Hollandse Luchten passen we co-creatieve methoden toe om samen met leden de leefomgeving in kaart te brengen en hierover in gesprek te gaan. Dit is een inclusieve vorm van samenwerken waarbij alle deelnemers invloed hebben op het proces. Ter ondersteuning van de meetgroepen en de Hollandse Helden bieden wij de Co-Creation Navigator aan. Op de navigator vind je co-creatieve methoden geschikt voor de verschillende fasen van een project. Waar relevant verwijzen we bij de activiteiten in deze menukaart door naar methoden uit de navigator. Neem alvast een kijkje op de [Co-Creation Navigator](#).

Draaiboeken zijn enorm waardevol bij het organiseren van een activiteit, vooral als het met anderen is. In een draaiboek beschrijf je de activiteit, planning, behoeftes, verantwoordelijkheden en contacten. Vervolgens kan het draaiboek ondersteunend zijn tijdens elk stadium van de organisatie. Op de website van Hollandse Luchten vind je een leeg draaiboek op [de pagina 'Documenten'](#). Dit lege draaiboek kan niet wachten om ingevuld te worden!

Het team van Hollandse Luchten ondersteunt je graag om bijeenkomsten te organiseren die binnen het doel van Hollandse Luchten vallen (zie boven). De activiteiten hieronder zijn gegroepeerd over drie subdoelen van Hollandse Luchten: kennis delen, dialoog faciliteren, en handelingsperspectief verbeteren. Deze menukaart is bedoeld als inspiratie en om samen met leden van de meetgroep toe te werken naar deze doelen. Maar wat je gaat doen met je meetgroep hoeft niet precies binnen de menukaart te passen. Je bent meer dan welkom om zelf met ideeën te komen en bijeenkomsten te organiseren die niet op deze menukaart staan.

Het team van Hollandse Luchten kan je hierbij ondersteunen met facilitatie, organisatie, middelen, budget, locatie, en communicatie. Neem vooraf contact op met je lokale Hollandse Helden en/of de contactpersoon uit jouw regio om te informeren naar de mogelijkheden:

Regio Zaanstad	Sylke van Duijnen	sylke@waag.org
Regio IJmond & Haarlem	Annabel Thomas	annabel@waag.org
Regio Gooi & Vechtstreek	Imme Ruaurus	imme@waag.org

Toolkit activiteiten

Kennis delen

Buddyprogramma

Tijdsindicatie:

introductie 1hr

60 minuten
Daarna onderhouden
de buddies zelf contact

Moeilijkheidsgraad:

Makkelijk

Activiteit: Buddyprogramma

Categorie: Kennis delen

Beschrijving:

Door een nieuw groepslid aan een ervaren groepslid te koppelen kunnen nieuwe leden eenvoudig bij iemand terecht met vragen. Het is een laagdrempelige manier om te leren hoe de meetgroep werkt en leuk om af te spreken en samen bijvoorbeeld naar activiteiten te gaan.

Buddies kan je tijdens het begin van de meetperiode aan elkaar koppelen (dan is iedereen een nieuw groepslid en is het een goede manier om elkaar te motiveren) of wanneer een nieuw lid start (dan is het een goede manier om kennis te delen). Buddies helpen ook om de connecties binnen de meetgroep te versterken.

Benodigdheden:

- Toegang tot een ledenbestand
- Ervaren en nieuwe groepsleden
- 'Informatie pakketje' voor de ervaren buddy om het nieuwe lid op weg te helpen

Wie kan dit doen?

Iemand die al een coördinerende rol heeft binnen een meetgroep (zoals de Hollandse Helden) of iemand die graag nieuwe leden wegwijs maakt binnen Hollandse Luchten.

Stappenplan:

1. Kom in contact met je meetgroep - wie hebben er behoefte aan een buddy?
2. Vraag ervaren leden of ze interesse hebben om iemands 'buddy' te zijn.
3. Zorg dat de ervaren buddy weet wat hij kan doen om nieuwe leden op weg te helpen: bijvoorbeeld een keer samen koffie drinken en de website met meetgegevens bekijken. Of samen de sensor ophangen. Je kan een klein informatiepakket maken voor ervaren buddies.
4. Als er een nieuw lid bij je meetgroep komt, vraag dan of deze gekoppeld wilt worden aan een ervaren buddy. Dit kan bijvoorbeeld ook de persoon zijn die ze heeft geïntroduceerd in het project of een buur.
5. Link vervolgens de nieuwe en ervaren leden aan elkaar.
6. Noteer wie elkaars buddies zijn in het ledenbestand. Een ervaren buddy kan natuurlijk meerdere nieuwe leden op weg helpen.
7. Check na twee maanden hoe het gaat met de buddies en of het nieuwe lid voldoende bekend is met het project.
8. Vraag of zij in de toekomst zelf buddy willen zijn voor iemand.

Behulpzame links

Link: alle nieuwe groepsleden krijgen de link naar het volgende [welkomstpakket](#).

Kinderprogramma

Tijdsindicatie:

1hr knutselen; 48hr meten

60 minuten knutselen
1-2 dagen meten
Optioneel: 60 minuten metingen delen

Moeilijkheidsgraad:

Gemiddeld

Activiteit: Kinderprogramma**Categorie: Kennis delen****Beschrijving:**

Betrek kinderen en hun ouders via een eenvoudig spel, om samen te leren over luchtkwaliteit en te ervaren hoe het is om data te verzamelen. Met deze activiteit leren kinderen zelf een [huisgemaakte fijnstofmeter](#) te maken. Er zijn nog veel meer meters die kinderen zelf kunnen maken, deze vind je in het [Smart Kids Lab op de Waag Makerbox](#).

Benodigdheden:

- Leeg melkpak
- Vaseline
- Dubbelzijdig tape
- Een aantal scharen
- Liniaal
- Iets te eten en te drinken voor tijdens de knutselworkshop
- Instructies '[maak een fijnstofmeter](#)'

Wie kan dit doen?

Kinderen samen met een volwassene zoals een ouder of leraar.

Stappenplan:

Om de activiteit makkelijk te doen, adviseren wij om [dit instructiedocument](#) uit te printen en bij de hand te houden. Om samen met een groep te knutselen kan je daarnaast de volgende stappen doorlopen:

1. Verzamel je deelnemers. Wie willen er meedoen? Hoeveel kinderen/ouders?
2. Prik een datum en zoek een locatie. Houd eventueel rekening met het weer (de meter wordt buiten opgehangen).
3. Zorg dat de materialen die beschreven staan onder benodigdheden voor elke deelnemer aanwezig zijn. Een leeg melkpak kunnen de kinderen ook zelf meenemen.
4. Deel aan iedereen een kopie van de instructies uit.
5. Maak 3 fijnstofmeters met elk kind. Dit kan met de 7 stappen over 'meters maken' die duidelijk staan beschreven in de geprinte instructies op pagina 3.
6. Volg nu de 5 stappen van het 'proefjes doen' op pagina 4.
7. Als dit allemaal gelukt is, kun je na een paar dagen jouw resultaten delen met de hele wereld op [deze kaart](#).
8. Optioneel: Een gezamenlijke afsluiting is altijd leuk. Hier kunnen de kinderen dan met elkaar delen wat ze hebben geleerd van het meten.
9. Wij zijn ook erg benieuwd naar jullie ervaringen. Laat het ons weten door bijvoorbeeld wat foto's en een korte blog op te sturen.

Behulpzame links

Voorbeelden: [Het Smart Kids Lab op de Waag Makerbox](#)

Tools: [Instructies 'maak een fijnstofmeter'](#)

Programma voor middelbare scholen

Tijdsindicatie:

2hr les Hollandse Luchten
24+ hr GLOBE of profielwerkstuk

Een dagdeel (3 uur) p/workshop
Het voorbereiden van een workshop en afstemmen met de verschillende partijen vergt veel tijd. Ook het begeleiden van een profielwerkstuk vraagt om meerdere contactmomenten.

Moeilijkheidsgraad:

Moeilijk

Activiteit: Programma voor middelbare scholen**Categorie: Kennis delen****Beschrijving:**

Je kan een workshop organiseren over citizen science binnen maatschappijleer of natuurkunde. Of scholieren begeleiden met een profielwerkstuk over luchtkwaliteit, om te leren over luchtvervuiling en te experimenteren met data verzamelen. Het fijnstof onderzoeksprogramma van [GLOBE](#) biedt de mogelijkheid om een fijnstofsensoren te ontvangen en vervolgens samen met leerlingen onderzoek te doen naar de luchtkwaliteit in de (school) omgeving.

Deze activiteit is redelijk moeilijk, omdat er goede afstemming moet zijn met GLOBE en de middelbare school. Dit vraagt de nodige tijd.

Benodigdheden:

- Een middelbare school of een andere leerplek
- Interesse in burgerwetenschap of luchtkwaliteit

Wie kan dit doen?

Een deelnemer die graag met jongeren werkt, zoals een leraar.

Stappenplan:

1. Contacteer een middelbare school in jouw omgeving om interesse te polsen voor een initiatief rondom luchtkwaliteit. Je kan ook jou hulp aanbieden voor het begeleiden van een profielwerkstuk.
2. Er zijn [kosten](#) verbonden aan het GLOBE onderzoeksprogramma, dus overleg duidelijk hierover met de school in kwestie.
3. Mocht het inderdaad een workshop worden die je gaat geven, organiseer dan een proef-workshop met kennissen. Zo kun je er achter komen of alles wat je bedacht hebt goed in elkaar zit.
4. Ter ondersteuning van het ontwerpen van een workshop over luchtkwaliteit, kun je tool uit de Co-Creation navigator gebruiken. Zoals bijvoorbeeld de tool die gaat over een [meetstrategie opstellen](#).
5. Enigzins voorbereid? Laat dan ook vooral je perfectionisme een beetje gaan en ga ervoor. Kinderen zijn vaak van nature enthousiast, wat een fijne sfeer creëert voor het geven van een workshop.

Behulpzame links

Voorbeelden: [GLOBE | Samen meten aan luchtkwaliteit](#)

Tools: [Meetstrategie opstellen](#)

Excursie naar andere meetgroepen

Tijdsindicatie:

3hr

Een dag (6 uur)

Moeilijkheidsgraad:

Gemiddeld

Activiteit: Excursie naar andere meetgroepen**Categorie: Kennis delen****Beschrijving:**

Je kan een excursie naar een andere meetgroep organiseren, om de verbinding tussen de groepen te versterken. Dit kan binnen de meetgroepen van Hollandse Luchten, maar ook daar buiten: alleen al binnen Nederland meten veel groepen de leefomgeving (zie Samen Meten). Zo kun je tijdens een excursie lessen, ideeën en andere ervaringen delen over het meten van de leefomgeving of misschien zelfs samenwerkingen verkennen. Plan de excursie van te voren zorgvuldig zodat de dag zelf soepel verloopt. Je kunt kiezen voor een laagdrempelige ontmoeting zoals het organiseren van een picknick waar mensen makkelijk bij kunnen aansluiten. Of je kiest voor een meer gestructureerd programma zoals bij een publieksprogramma, zodat je gericht over een onderwerp met elkaar in gesprek kan. Je kunt bijvoorbeeld de verschillende sensoren met elkaar bekijken en de manier bespreken waarop je impact hebt in jullie gedeelde leefomgeving.

Gebruik het bijgeleverde draaiboek om de organisatie te ondersteunen! Of ga gewoon eens langs wanneer een andere meetgroep een openbaar evenement organiseert.

Benodigheden:

- Contactgegevens meetgroep
- Contactpersoon in een andere meetgroep
- Locatie om elkaar te ontmoeten
- Doel van de excursie: wat wil je van elkaar leren of met elkaar bespreken?
- Borrelhapjes en drinken

Wie kan dit doen?

Iemand die geïnteresseerd is in het versterken van de relaties tussen de meetgroepen.

Stappenplan:

1. Zoek contactgegevens van een meetgroep met wie je in contact wilt komen. Dit kan via [het Samen Meten Platform](#). Of misschien heb je al contact met een andere meetgroep.
2. Neem contact op over het uitwisselen van ervaringen en bedenk samen wat je van elkaar wil leren of met elkaar wil uitzoeken
3. Prik een datum
4. Nodig andere groepsleden uit. Overleg met de andere meetgroep hoeveel mensen er langs kunnen komen.
5. Ga langs bij de andere meetgroep.
6. Reflecteer achteraf op het verloop van de excursie. Was heb je geleerd?
7. Wij zijn ook erg benieuwd naar jullie ervaringen. Laat het ons weten door bijvoorbeeld wat foto's en een korte blog op te sturen.
8. Tot slot, vice versa: nodig de andere meetgroep uit bij lokale evenementen in jouw meetgroep.

Behulpzame links[Hollandse Luchten | Meetgroepen](#)[Samen Meten Platform](#)

Toolkit activiteiten

Dialogoog faciliteren

Video maken

Tijdsindicatie:	Moeilijkheidsgraad:
 video: 24h+; clip: 2h Dit varieert > dag voor een lang filmpje < een paar uur voor een korte smartphone filmpje	 Redelijk moeilijk

Activiteit: Video	Categorie: Dialoog faciliteren
-------------------	--------------------------------

Beschrijving: Breng de context van de lokale meetgroep en luchtkwaliteit in beeld door een korte video te maken. Dit kan met beeldmateriaal vanuit deelnemers in de meetgroep, of door zelf te filmen. Je kan ook vloggen over hoe jij zelf betrokken bent bij het meten van de luchtkwaliteit. Korte filmpjes (bijvoorbeeld voor op social media) kunnen ook heel waardevol zijn! Tegenwoordig zijn camera's van de meeste smartphones zelfs goed genoeg om kwalitatieve video's mee te filmen. Kortom, pak je camera of smartphone en ga op pad.

Benodigdheden: ◦ Camera (smartphone) ◦ Computerprogramma om video's te bewerken (Zie links) ◦ Microfoon
--

Wie kan dit doen? Leden met een passie voor het maken van videos en/of het afnemen van interviews.
--

Activiteit: Video	Categorie: Dialoog faciliteren
-------------------	--------------------------------

Stappenplan: 1. Formuleer onderwerp van de video of documentaire en schrijf een video-concept. 2. Bespreek het concept binnen je meetgroep en vraag wie er mee wilt doen. 3. Wordt het een grote video? Maak dan een draaiboek voor de draaidag en plan eventuele figuranten in. 4. Plan ruim de tijd in voor montage van de video. 5. Stuur de video ter check langs je meetgroep. 6. Deel de video op online kanalen.
--

Behulpzame links: Voorbeelden: In de media Hollandse Luchten Europe's biggest Lie Tools: Free software: iMovie (Apple) en Clip Champ (Windows). Of Adobe premiere pro (betaalde gebruikers).

Blog schrijven

Tijdsindicatie:

2h

2 uur per blog post

Moeilijkheidsgraad:

Makkelijk

Activiteit: Blog(serie)

Categorie: Dialoog faciliteren

Beschrijving:

Heb jij een passie voor het maken van foto's? Of schrijf je graag? Denk dan eens aan het ontwikkelen van een blog(serie). Een blog kan verslag doen van een bijeenkomst of updates geven over (de meetgroepen van) Hollandse Luchten. Een blog kan ook bestaan uit een interview met deelnemers of een fotoserie van de omgeving. Kijk bijvoorbeeld eens naar de blogserie '[De Hollandse Held in beeld](#)'.

Voordat je begint met schrijven, denk na over hoe je je blog wilt verspreiden. Hollandse Luchten heeft een website en een nieuwsbrief waarin we graag updates delen die relevant zijn voor alle leden. Als het lokaal toepasselijker is, kan je ook een lokale krant benaderen om je stuk te publiceren. De Hollandse Helden en contactpersonen denken graag mee over welke onderwerpen passen binnen het project en hoe we het stuk kunnen delen.

Benodigdheden:

- Beeldmateriaal van Hollandse Luchten
- Toegang tot (online) platform om blogs te publiceren (denk aan de Hollandse Luchten website of nieuwsbrief, of de lokale krant)

Wie kan dit doen?

Leden met een interesse in communicatie en schrijven.

Activiteit: Blog(serie)

Categorie: Dialoog faciliteren

Stappenplan:

1. Bepaal het onderwerp en concept van de blog. Wordt het een terugkerende serie of is het een eenmalige publicatie?
2. Kan je de blog alleen schrijven of wil je iemand interviewen? Nodig in dat geval je onderwerp uit of wees aanwezig bij een evenement waar je verslag van wilt doen.
3. Denk na over hoe je de blog wilt verspreiden. Bijvoorbeeld op een website, via de nieuwsbrief, op sociale media, of in de lokale krant. Benader alvast de nodige mensen om te horen aan welke voorwaarden je blog hiervoor zou moeten voldoen.
4. Begin met schrijven! Mocht je contactgegevens nodig hebben van iemand binnen Hollandse Luchten, dan kan je dit aan een Hollandse Held vragen.
5. Verzamel bijpassend beeld en laat de blog proeflezen voor publicatie.
6. Deel je blog binnen je meetgroep en met het team van Hollandse Luchten.

Behulpzame links:

Voorbeelden: [Blogserie 'De Hollandse Held in beeld'](#)

Tools: [E-mail service tool](#)

[Interview tools](#)

Samenwerking met kunstenaar of culturele instelling

Tijdsindicatie:	Moeilijkheidsgraad:
 Bijeenkomst 2h; Tentoonstelling 24h+ Dagdeel (3 uur)	 Gemiddeld

Activiteit: Samenwerking met kunstenaar of culturele instelling Categorie: Groepsgevoel creëren

Beschrijving:

De meetgroep kan het verloop van het project visualiseren door samen te werken met een kunstenaar. Het maken van kunst is een mooie kans om te experimenteren, geeft stof tot nadenken en biedt nieuwe perspectieven over luchtkwaliteit. Een voorbeeld van een samenwerking met een kunstenaar is het [Hollandse Luchten | SER-VIES fijnstof op je bord project](#) van de meetgroep IJmuiden. Daarin werd, samen met een kunstenaar, fijnstof verwerkt in de glazuur van keramiekproducten. Ook zou je samen de data over de luchtkwaliteit in kunst kunnen veranderen, bijv. in [‘smart objects’ zoals Rook](#).

Je kan contact leggen met een kunstenaar of cultureel initiatief, om een vergelijkbare samenwerking te starten.

Benodigdheden:

- Contactgegevens meetgroep
- Een kunstenaar of culturele instelling
- Benodigde materialen om de kunst te maken
- Een financiële vergoeding voor de kunstenaar of culturele instelling
- Locatie

Wie kan dit doen?

Alle deelnemers met een interesse in kunst.

Activiteit: Samenwerking met kunstenaar of culturele instelling Categorie: Groepsgevoel creëren

Stappenplan:

1. Bepaal de vorm van de samenwerking: wordt het een bijeenkomst of een tentoonstelling? Informeer bij je contactpersoon naar budget.
2. Wie wil je uitnodigen? Begin bij je meetgroep.
3. Zoek een kunstenaar of culturele instelling. Zijn er lokale kunstenaars die momenteel exposeren? Stuur ze een mailtje om te vragen of zijzelf, of iemand in hun netwerk wellicht geïnteresseerd is in een experimentele samenwerking met een meetgroep.
4. Een kunstenaar gevonden? Bedenk samen een mooie kunstworkshop.
5. Prik een datum voor je workshop en regel een locatie. Overleg met de locatie wat jullie willen gaan doen zodat je zeker weet dat deze geschikt is voor jouw workshop.
6. Nodig de deelnemers uit.
7. Zorg dat alle materialen voor de workshop aanwezig zijn.
8. Verstuur een herinnering (of twee) naar de deelnemers, in de weken voorafgaand aan de activiteit.
9. Ga aan de slag tijdens de workshop. Laat bijvoorbeeld eerst de kunstenaar een korte presentatie van hun werk geven en leg vervolgens uit wat de deelnemers zelf gaan maken.
10. Wij zijn ook erg benieuwd naar jullie ervaringen. Laat het ons weten door bijvoorbeeld wat foto's en een korte samenvatting op te sturen.

Behulpzame links:

Voorbeelden: [Hollandse Luchten | SER-VIES fijnstof op je bord Rook - playful data visualisation.](#)

Tools: [MeetUp tool](#)

Contacteer lokale instanties die actief zijn rondom luchtkwaliteit

Tijdsindicatie:

1,5 h

2 uur p/contactmoment

Moeilijkheidsgraad:

Gemiddeld

Activiteit: Contacteer lokale instanties die actief zijn rondom luchtkwaliteit Categorie: Groepsgevoel creëren

Beschrijving:

Je kan de uitwisseling van ideeën, lessen en ervaringen met andere groepen in de buurt stimuleren, en mogelijke samenwerkingen onderzoeken. Met deze communicatie kun je in ieder geval het netwerk van partijen die meedoen aan de discussie rondom luchtkwaliteit verstevigen. Je kan hierbij bijvoorbeeld denken aan partners die zich wél met luchtkwaliteit bezighouden, maar niet per se het onderdeel fijnstof. Door gewoon contact te leggen en een gesprek te voeren over jullie activiteiten (Hollandse Luchten en die van een lokale instantie) is er ruimte om wederzijds jullie perspectief op het onderwerp te laten groeien. Een aantal voorbeelden van lokale partijen zijn buurthuizen, musea of actiegroepen. Nationale partners zijn bijvoorbeeld de (lokale) GGD, het RIVM, omgevingsdiensten en stichting Natuur en Milieu. Veel partijen zijn gemakkelijk via telefoon of e-mail te bereiken.

Benodigheden:

- Contactgegevens van een lokale instantie
- Kennis van Hollandse Luchten

Wie kan dit doen?

Leden die geïnteresseerd zijn in kennisdeling en het opbouwen van een groter netwerk.

Activiteit: Contacteer lokale instanties die actief zijn rondom luchtkwaliteit

Categorie: Groepsgevoel creëren

Stappenplan:

1. Bedenk met wie je in contact wil komen en waarom. Wat is het doel dat je wil bereiken, bijvoorbeeld: samenwerken, kennis uitwisselen, uitnodigen voor een activiteit?
2. Houd een bestand bij met de instanties die al gecontacteerd zijn. Hierin kan je ook de contactgegevens vastleggen, zodat bij een volgend contactmoment dezelfde persoon benaderd wordt.
3. Een paar introducerende zinnen voorbereiden over Hollandse Luchten, en specifiek de meetgroep waar je onderdeel van bent, kan de introductie aan nieuwe partners versnellen.
4. Doe vooral even kort verslag van het contact bij een van de Hollandse Helden binnen de meetgroep,
5. Nieuwe inzichten opgedaan? Of lijkt er potentie te zijn om samen te werken? Dan kun je dit mooi in een nieuwsbrief of tijdens de volgende vergadering van de meetgroep delen. Hier kun je dan een oproep doen aan mensen die jou willen helpen met uitdenken van eventuele volgende stappen in het contact met de lokale instantie.

Behulpzame links:

Voorbeelden: voor inspiratie is hier een link naar de website van [Natuur en Milieu](#), de [omgevingsdienst](#) en de luchtkwaliteit pagina van het [RIVM](#).

Toolkit activiteiten

Groepsgevoel creëren

Repaircafé

Tijdsindicatie:

2h

Dagdeel (3 uur)

Moeilijkheidsgraad:

Gemiddeld

Activiteit: Repaircafé

Categorie: Kennis delen

Beschrijving:

Tijdens een repaircafé leren deelnemers zelf hun sensor te repareren. Zo leren zij enerzijds meer over de sensortechnologie en anderzijds komen is het een goede manier om de offline sensoren weer online te krijgen. Deze activiteit is vooral nuttig op het moment dat er meerdere sensoren niet meer werken.

Deze activiteit is vooral geschikt om de modulaire [HOLU-kit v2](#) sensoren te repareren. Vanaf september 2022 zullen er nieuwe sensoren gebruikt worden in Hollandse Luchten die niet eenvoudig zelf te repareren zijn. Voor deze sensoren is het wel interessant om een demonstratie te organiseren om te leren hoe de sensortechnologie werkt en om verzamelde defecte sensoren in een keer in te leveren.

Benodigdheden:

- Kapotte sensoren
- Onderdelen om sensoren te repareren
- Gereedschap (zoals kleine tangetjes en schroevendraaiers)
- Iemand met kennis van de sensoren
- Locatie

Wie kan dit doen?

Technisch onderlegde deelnemers

Stappenplan:

1. Onderzoek hoeveel sensoren er kapot zijn in jouw omgeving, bijvoorbeeld door deelnemers te vragen of hun sensor nog werkt of door op de kaart van Hollandse Luchten te kijken welke sensoren online en offline zijn en contact op te nemen met de eigenaren van de kapotte sensoren. Werk hiervoor samen met je Hollandse Held.
2. Maak een lijst van de kapotte sensoren in je meetgroep, en nodig deelnemers uit die een kapotte sensor hebben. Kunnen zij zelf niet aanwezig zijn, spreek dan af wanneer zij de sensor bij je kunnen inleveren.
3. Check of deelnemers die een kapotte sensor inleveren een gerepareerde sensor terug willen. Als dit niet het geval is, zoek dan nieuwe eigenaren.
4. Neem contact op met Waag voor een technische expert om te helpen bij het repareren van de sensoren. Waag kan voor sommige kapotte onderdelen vervanging regelen. Stuur hiervoor een inventarisatie op of bespreek met je contactpersoon welke onderdelen je zelf kan bestellen en declareren.
5. Prik een datum voor je repaircafé en regel een locatie. Het is handig aan te geven dat er sensoren met gereedschap gerepareerd zullen worden zodat je zeker weet dat de locatie geschikt is voor het repaircafé.
6. Repareer gezamenlijk de sensoren en check of ze werken (op de kaart).
7. Deel de sensoren weer uit aan de deelnemers en zorg dat de sensoren die wisselen van eigenaar op de juiste plaats terecht komen.

Behulpzame links:

[Alle info over de HoLu-kit v2](#)

[HoLu-kit v2 GitHub](#)

Actiedag

Tijdsindicatie:

3h voorbereiding; 3h+ uitvoering

Dagdeel (3 uur) voorbereiding en
dagdeel (3 uur) uitvoering

Moeilijkheidsgraad:

Gemiddeld

Activiteit: Actiedag**Categorie: Groepsgevoel creëren****Beschrijving:**

Organiseer een 'actiedag' rondom een thema of activiteit waar jouw buurt behoefte aan heeft. Dit kan het groepsgevoel versterken en mogelijk meteen de leefomgeving verbeteren. Probeer ergens in de organisatie een link te leggen met Hollandse Luchten. Je zou bijvoorbeeld samen vuil kunnen opruimen in de omgeving en vervolgens gezamenlijk een documentaire kijken of een gesprek voeren over het milieu. Of je neemt contact op met het plaatselijke buurthuis of de boswachter om samen een onderhoudsdag te plannen.

Organiseer het samen met iemand anders. Een nauwkeurige voorbereiding kan ervoor zorgen dat de dag zelf moeiteloos kan verlopen. Gebruik tijdens de voorbereiding het bijgeleverde draaiboek om goed te plannen.

Benodigdheden:

- Contactgegevens van de buurt of meetgroep
- Toegang tot de nodige materialen (bijv. beamer, afvalrapers en vuilniszakken)
- Iemand die ervaring heeft met de activiteit
- Eten en drinken
- Draaiboek

Wie kan dit doen?

Iedereen die geïnteresseerd is in het samenbrengen van de buurt en een positieve verandering maken in de leefomgeving.

Stappenplan:

1. Bepaal wie je wilt uitnodigen. Wil je dat de hele buurt komt of alleen je meetgroep?
2. Onderzoek wat een relevante activiteit is om te organiseren. Kan jouw buurt wel een opruimbeurt gebruiken? Of wachten de struiken in de buurt al maanden op een knipbeurt?
3. Een activiteit gekozen? Prik dan een datum en verstuur uitnodigingen.
4. Gebruik het bijgeleverde draaiboek om je planning in uit te werken. In het draaiboek is zowel ruimte voor het plannen van de periode voorafgaand aan de actiedag, als de planning voor op de dag zelf.
5. Verstuur een herinnering (of twee) naar de leden in de weken voorafgaand aan de activiteit.
6. Zorg voor materialen, snacks en enthousiasme! Soms kan je vuilniszakken-openhouders, handschoenen en prikstokken ophalen of lenen bij je gemeente. Informeer ook bij je contactpersoon van Hollandse Luchten naar beschikbaar budget.
7. De activiteit is pas klaar zodra alles is opgeruimd. Zorg er daarom voor dat je genoeg mensen vraagt om te helpen om na de activiteit weer op te ruimen. Neem bijvoorbeeld ook een ritje naar het afvalstation mee in je planning. Het afvalstation heeft vaak beperkte openingstijden, houd daar rekening mee!

Behulpzame links:

Voorbeelden: [Landelijke opschoondag](#)

Tools: [Community mapping](#)
[MeetUp tool](#)

Fietsroute

Tijdsindicatie:

3h - 6h

Dagdeel (3 uur) tot dag (6 uur)

Moeilijkheidsgraad:

Makkelijk

Activiteit: Fietsroute**Categorie: Groepsgevoel creëren****Beschrijving:**

Fiets (een deel van) de uitgestippelde route langs verschillende Hollandse Luchten meetlocaties. Dit kan met burens, maar je kunt ook bijvoorbeeld lokale beleidsmakers uitnodigen om aan de hand van het landschap in gesprek te gaan over de luchtkwaliteit. Op deze pagina kan je een route vinden die wij eerder gefietst hebben: Hollandse Luchten | Route. Voel je vrij om deze route als inspiratie te gebruiken!

Benodigdheden:

- Contactgegevens meetgroep of van de buurt
- Een fiets (OV-fiets is te huren bij de meeste NS-stations)
- Een kaart (online of fysiek) met de route
- Eten en drinken, of zorg dat alle deelnemers iets mee nemen om te delen
- Eventueel gespreksonderwerpen voor tijdens of na de fietstocht

Wie kan dit doen?

Alle leden die kunnen fietsen of achterop mogen.

Stappenplan:

1. Verzamel deelnemers, wie wil je dat er mee fietst? Nodig bijvoorbeeld ook een (lokale) beleidsmaker uit.
2. Contacteer de genodigden met een uitnodigende e-mail.
3. Prik een datum en houd daarbij rekening met het weer.
4. Bereid eventuele gespreksonderwerpen voor, je kunt ook de QR-codes op de Hollandse Luchten-route door de IJmond scannen.
5. Als je deze route wilt fietsen: download de route op jouw GPS-apparaat en zorg dat je onderweg de QR-codes kan scannen (zoek de Hollandse Luchten-stickers!).
6. Stuur de route door naar de deelnemers of print een aantal routekaarten om uit te delen.
7. Verzamel bij een startpunt van jouw keuze.
8. Scan de QR-codes of deel de gespreksonderwerpen en ga een gesprek aan met je medefietsers.
9. Maak eventueel foto's om het landschap en de deelnemers vast te leggen.
10. Vertel ons en anderen hoe je het vond: je contactpersoon vindt het heel leuk om de foto's en/of een verslag van de fietstocht te ontvangen.

Behulpzame links:

Voorbeelden: [Hollandse Luchten](#) | [Route](#)

Wandelroute

Tijdsindicatie:

Dagdeel (3 uur) tot dag (6 uur)

Moeilijkheidsgraad:

Makkelijk

Activiteit: Wandelroute**Categorie: Groepsgevoel creëren****Beschrijving:**

Je kan een wandeldag organiseren voor alle deelnemers in jouw meetgroep. Nederland heeft talloze kilometers aan prachtige wandelroutes, die makkelijk vindbaar zijn via de webpagina '[de mooiste wandelroutes in Nederland](#)'. De wandelroutes zijn verspreid over alle provincies van het land. De voordelen van het wandelen met een groep zijn:

1. Wandelen zorgt voor een informele sfeer;
2. De natuur inspireert;
3. Wandelen is goed voor het mentaal welzijn van de mens;
4. Tijdens het wandelen is het een geschikt moment om de waarde van een schone lucht te ervaren en te bespreken.

Benodigdheden:

- Contactgegevens meetgroep of van de buurt
- Wandelschoenen
- Eten en drinken
- Een kaart (online of fysiek) met de route
- Eventueel gespreksonderwerpen voor tijdens of na de wandeling

Wie kan dit doen?

Alle deelnemers die goed ter been zijn.

Stappenplan:

1. Kies een wandelroute.
2. Wandelt er een boswachter mee? Dit kun je ook regelen op www.wandel.nl!
3. Nodig de deelnemers uit, wie wil je dat er meewandelt? Stuur ze ook de route op.
4. Print de wandelroute.
5. Zorg voor de aanwezigheid van versnaperingen (koffie, thee, koekjes) of vraag of deelnemers dit zelf meenemen.
6. Bereid een aantal vragen voor zodat mensen makkelijk met elkaar in gesprek kunnen gaan. Bijvoorbeeld over schone lucht, burgerweten-schap of de leefomgeving. Als je met een boswachter gaat wandelen, kunnen jullie samen de vragen opstellen.
7. Reflecteer achteraf op het verloop van de wandeling. Wat heb je geleerd?
8. Wij zijn ook erg benieuwd naar jullie ervaringen. Mail je contactpersoon met bijvoorbeeld wat foto's en een kort verslag.

Behulpzame links:

Tools: [Tips voor de mooiste wandelroutes](#)

Notities

hollandse luchten